Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 209. Joi în 21 Septembre (3 Octombre.)

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — Numeri dugurratici 5 cr. — Tacsa de inserţiuni: 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate trada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 41 Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Emancipare economică.

Timişoara, 3 Octobre n.

Publicăm la alt loc al ḑiariului un apel al »*Reuniunei de consum*« din Blaşiu. Îmbulḑindu-ni-se foarte mult materialul de urgenţă am întârḑiat cu publicarea acestui apel până aḑi, adecă foarte mult. Dar' tocmai de aceea nu putem face, ca sě nu atragem atenţiunea cetitorilor nostri asupra lui, fiind-că ţinem sě se ştie, că punem foarte mult pond pe ceea ce se face pe terenul economic şi comercial.

O reuniune cum este cea din Blaşiu, după cât ştim noi, nu esistă alta românească în toată ţeara, de şi ar trebuí sě esiste măcar în toate oraşele, unde românii locuiesc în numĕr mare, şi în toate comunele mai mari româneşti.

Este o necesitate, ca noi sě ne emancipăm pe toate terenele de domnia străină ce ne apasă. Este o necesitare aceasta, pre care o reclamă chiar causa noastră naţională. Pentru că întrĕ împregiurări normale e imposibil, ca noi sě ajungem la vr'un succes de dai doamne, până ce nu vom avè o societate bine închegată şi completă. Societatea noastră de astăḑi este însě defectuoasă; îi lipseşte clasa medie. Întrĕ ţeranul şi inteligentul român este un gol, căci ne lipseşte industriaşul şi comerciantul român.

Mai toate trebuinţele noastre din resortul acesta al industriei şi comerciului ni-le acoperim de la străini, cari mai toţi sunt jidani.

A! jidanii . . . ! Noi Românii doar' suntem antisemiţi din fire — aşa se ḑice pretutindenea. Adevĕrat, suntem antisemiţi. Dar' şi antisemitismul nostru, ca multe altele, e numai de formă. Înjurăm şi noi la jidani, batjocorim la Itzigleben, înjurăm presa jidovită, dar' la urma urmelor tot de la jidovi cumpĕrăm totul. Câţi ţerani nu vede omul cari îşi fac rîs şi batjocură din Itzig, din barba lui, din nasul lui, ca şi din legea lui, dar' pentru aceea ei toată ḑiua şed la Itzig şi beau horincă de a lui, ear' când e sĕ-şi îmbrace copiii de crăciun ori de paşti, face ce poate, vînde bucate ori vite şi cumpĕră nişte sdrenţe de la — *Kohn*.

Nu suntem practici nici în antisemitism! Altcum fac *adevĕraţii* antisemiţi! Am vĕḑut ce au făcut antisemiţii din Viena. Curentul lor la început a fost economic-social. Au vĕḑut însĕ, că isvorul rĕului e a se căută în domnia jidovească şi au început operă emancipării de sub domnia jidovilor. În scurt timp ei au ajuns domni în consiliul comunal al capitalei imperiale. Celelalte se preved.

Noi nu putem face ca şi vienezii; ne lipseşte terenul, pentru că puterea statului e cu jidovii, de şi puterea asta a statului încă nu e invincibilă. Dar' am putè face şi noi mult, dacă numai am vrè. Am putè sě ne apĕrăm mai bine de jidovi şi anume prin reuniuni de consum. Ori unde numai se poate, ar trebuí înfiinţate atari reuniuni, ear' cele înfiinţate deja trebue spriginite. Până acum Blaşiul stă singur de model. Micul orăşel românesc e inundat de străini, de jidovi. Sĕ spriginim cu toţii întreprinderea, care are de scop emanciparea noastră în ale comerciului şi curăţirea Blaşiului de străini. Sĕ ajutăm, ca măcar un oraşel sĕ avem şi noi curat românesc!

Periclul e şi mai mare după învingerea antisemiţilor din Austria. Toată jidovimea va trece acum Leitha şi cu toată greutatea colosului de capital se va rostogolí asupra noastră, lăţind corupţia, menagind maghiarisarea şi esploatându-ne.

Sě fim atenţi şi sě ne punem odată la lucru şi pe acest teren!

Liberarea martirilor.

— Reproducere din „Mesagerul Naţional". —

Începênd în aceste coloane opera noastră de propagandă şi de luptă, ni-se dă o plăcută ocasiune de a trimite salutul nostru glorioşilor martiri din Seghedin şi Vaţ, cari după lungi suferinţe în temniţe, au fost redaţi familiilor lor şi amicilor lor, au fost redaţi veneraţiunei entusiaste a poporului lor, şi împreună cu salutul nostru trimitem valoroşilor şi neînfricaţilor apĕrători ai drepturilor naţionale române dorinţa noastră ferbinte de a-i vedè în aceeaşi deplină sănĕtate şi tărie, de care au mare trebuinţă pentru a putè sě susţină noue lupte pentru libertate, la care sunt chiămaţi de simţĕmêntul lor patriotic şi de condiţiunile prea nenorocite, cari i-s'au creat elementului românesc din Transilvania şi Ungaria. — Fiind-că e nefolositoriu sě ne facem ilusiuni, — ori-cât am voí sě ne facem optimisti, pentru a judecá acest act de târḑíe dreptate, care numai în parte repară nedreptăţile unui proces monstruos de scârbos cu o sentinţă atât de infamă, totuşi nu putem vedè în aceste începutul unei noue direcţiuni politice din partea Maghiarilor, cu scopul de a reintegrá în drepturile lor pre naţionalităţile până ací apăsate şi asuprite, şi ar fí absurd a crede, că un atare eveniment ar putè fí considerat ca o prevestire de împăcare întrĕ Români şi Maghiari.

Departe de noi ideia de a voí sĕ aţităm mănie şi ură. Din contră, am voí sĕ vedem, şi am privi cu bucurie, stabilindu-se întrĕ maghiari şi români un *modus vivendi,* sau mai mult o frăţească înţelegere pentru prosperare şi mărire comună: dar' un astfeliu *de modus vivendi* şi o astfeliu de înţelegere nu se poate stabilí pe basa politicei de maghiarisare. Şi ar trebuí sĕ fim orbi, pentru a nu vedè, că — de şí au conces graţiarea condamnaţilor în procesul *Memorandului,* — maghiarii n'au renunţat nici cât de puţin la uciderea de libertăţi şi la sistemele lor de nimicire contra naţionalităţilor supuse hegemoniei lor.

Este foarte clar, că dacă maghiarii au acordat această graţie, au făcut-o numai fiind-că aceasta li-s'a impus din Viena, în urma intrevederii de la Ischl, când Monarchul Austro-Ungariei a trebuit sĕ vadă, că e absolut de lipsă, şi încă foarte urgent, de a îndeplini un act, care sĕ poată întărí alipirea României la tripla-alianţă — alipire, care a devenit atât de necesară după crearea alianţei franco-ruse. De altă parte se ştie, că cercurile înalte din Berlin privesc cu nelinişte la cele ce se petrec în Ungaria, unde luptele naţionale constituesc o primejdie continuă pentru pace şi slăbesc statul, care e o parte însemnată a triplicei.

În sfêrşit e lucru cunoscut, ce impresiuni neplăcute au produs în toată Europa procesul *Memorandului* şi întemniţarea capilor partidului naţional român. În fie-care moment acest proces şi această întemniţare au fost reproşate Maghiarilor ca o culme a barbariei şi a tiraniei. Prin urmare, pe lângă altele erá şi un act de înaltă politică din partea Maghiarilor, de a nimicí acest vecinic motiv de ruşine, cu deosebire în vederea serbării Mileniului. Aceste sunt causele cari au decis graţiarea martirilor din Seghedin şi Vaţ, — cause cari, pre cum fie-cine poate vedè, sunt cu totul străine de vre-un simţĕmênt generos.

Apoi feliul, cum s'a esecutat acest pretins act de bunăvoinţă, probează până la evidenţă, cât au fost Maghiarii de străini de ori-ce spirit de conciliare în acelaşi moment în care făceau o astfeliu de concesiune. Când Bánffy a anunţat graţiarea, a ţinut-sĕ anunţe tot-de'odată şi aceea, că guvernul va continuá şí în viitoriu cu aceeasi severitate şi din toate puterile sale politica condamnată de Memorand.

Ear' în momentul când martirii români sunt puşi în libertate, eată ḑiarele oficioase din Budapesta, eată şi Agenţiile întreţinute din ieslele guvernului unguresc, rĕspândind în toate părţile minciunile cele mai absurde, pentru a arĕtă pe domnii Raţiu, Lucaciu şi Coroianu, şi pre consoţii lor ca pe nişte păpuşi, cari la vestea că sunt liberaţi din temniţă, îşi perd capul şi încep a strigá: Trăiască Guvernul! chiar aşa cum băeţii de şcoală scăpând de pedeapsă, ar strigá: Trăiască domnu profesor!

Şi încă nu am spus totul. Pe când se dă libertate condamnaţilor în procesul Memorandului, fiind-că toată lumea, — şi pe dreptul, — şi-a ridicat vocea pentru ei, pe atunci în temniţă *un alt luptătoriu al causei române,* **Doctorul Valeriu Branisce** osândit la o grea pedeapsă în urma unuia din acele obicinuite şi absurde procese de presă: şi este ţinut în temniţă, numai fiind-că nu s'a făcut nici un sgomot despre el, şi poate sĕ rĕmână în umĕda temniţă din Vaţ fără ca sĕ fie primejdie, că prin aceasta s'ar putè provocá vre-o complicaţiune internaţională, sau s'ar turburá relaţiunile dintrĕ Austro-Ungaria şi alte state. Şi în sfârşit pentru a-şi încoroná faptele, în acelaşi timp pe când se liberau condamnaţii de la Cluşiu, pe atunci se vesteşte din Cluşiu un nou şi lung şir de procese de presă!

Cele spuse până acum sunt deja destule pentru a face sĕ se departe de capul maghiarilor aureola de simpatie, care li-ar putè vení din acordarea graţiei.

Deci pe când ne bucurăm din adâncul inimei de libertatea valoroşilor luptători pentru ideia naţională, şi pe când aducem mulţumirile noastre Regelui Carol şi guvernului sĕu, cum şí împĕratului Francisc Iosif, al cărui suflet generos respinge de la sine de sigur sĕlbătăciile politicei panmaghiare, *în acelaşi timp trebue sĕ constatăm, că prin acest eveniment causa românismului din Transilvania şi Ungaria nu face nici un pas înainte.* Un singur avantagiu are causa română din acest eveniment: că i-s'au redat cei mai valoroşi susţinĕtori ai ei; dar' e un avantagiu indirect şi cu totul străin de voinţa şi intenţiunile acelora, cari au conces graţiarea.

Cestiunea română esistá tot aşa, cum esistá înainte de procesul de la Cluşiu, cum esistá chiar înainte de Memorand; şi lupta se impune şí astaḑi în tocmai cum se impuneá atunci, şi încă mai mult. Acesta este adevĕrul desbrăcat de ori-ce frasă, şi de ori-ce retorică.

Dorind ca nouele lupte, cari se pregătesc, sĕ aibă resultate bogate şi folositoare, trimitem înc'odată ne'nfricaţilor liberaţi din temniţă un călduros: sĕ trăiască! *Rf.*

Noul cabinet austriac.

Cabinetul Badeni, care începênd de eri conduce afacerile Austriei, este un cabinet de care nu s'a mai pomenit în analele parlamentelor: Un guvern, care nu dispune de majoritate.

Vĕḑut'am în Austria multe feliuri de cabinete, vĕḑut am vestita coaliţie constătătoare dintr'un partid naţional, unul conservativ şi altul liberal; vĕḑut'am guvern responsabil fără ministri, acum avem sĕ vedem cum o sĕ guverneze un ministeriu, care — cel puţin până aḑi — nu dispune de o majoritate parlamentară.

E drept, că Badeni crede ca sigur, că 'îi va succede a pactá cu moderaţii, ca astfeliu sĕ-şi asigure majoritate în palament.

Badeni de altfeliu e conservativ. E de origine polon neaoş, care atât în dieta provincială din Galiţia, cât şí mai târḑíu ca locoţiitoriu, de nenumerate-ori a dat doveḑi despre modul sĕu de gândire conservativ.

Şi caracterul noului cabinet e polon Ministrul-president şi ministrul de finanţe sunt poloni.

Foaia oficială publică autografele monarchului, cu privire la schimbările ce se fac cu ocasiunea întrărei în funcţiune a noului ministeriu. Contele *Badeni* în urma chiămărei sale la guvern, este absolvat de la postul sĕu ca locoţiitoriu al Galiţiei. Contele *Kielmansegg* şeful ministeriului provisoriu de până acuma, este numit de locoţiitoriu al Austriei, de jos şi drept recunoştinţă pentru serviciile

prestate statului ca ministru-president i-s'a conferit marea cruce a ordinului Leopoldin, fără tacse.

„*Wiener Zeitung*“ mai publică autograful prea înalt în sensul căruia sunt numiţi: Contele Casimir de *Badeni*, locoţiitoriul Galiţiei, de ministru-president şi interne; Contele Zeno de *Welserscheimb*, general de corp, de ministru al apěrărei patriei; baronul Paul de *Gautsch*, ministru de culte şi instrucţiune publică; Cavalerul Leon de *Bilinski*, presidentul direcţiunei trenurilor de stat, de ministru al finaţelor totodată cu încredinţarea provisorică asupra afacerilor provědute până acum de ministrul Iavorski; Contele *Ledebur*, membru al senatului, de ministru de agricultură; Contele Ioan de *Gleispach*, presidentul tribunalului suprem al ţěrii, de ministru de justiţie; baronul *Glanz*, şeful de secţiune în ministeriul de esterne, de ministru de comerciu.

România.

Banchetul presei.

Epilog la inaugurarea podului „Carol I“.

Sâmbătă seara a avut loc în sala restaurantului Capşa banchetul diariştilor cari au luat parte la serbarea de la Cernavoda, banchet oferit de către dl Al. Florescu, care fusese însărcinat de guvern cu primirea membrilor presei.

Este de notat, că pentru prima-dată în ţeara noastră s'a dat o atenţiune atât de delicată presei în tot cursul serbărilor podului regele Carol I. Este un progres pe care dorim sě'l vedem admis cu drept de cetate în moravurile noastre sociale, ori-care ar fi regimul ce ar ocupă puterea.

Au asistat la banchet dnii:

Paul Kortz *(Revista associaţiunei inginerilor şi architecţilor austriaci)*; Adolpho Loria *(Neues Wiener Tagblatt şi Fremdenblatt)*; Franck *(Münchener Allgemeine Zeitung)*; Fächling *(Tägliche Rundschau)*; Jules Brun *(Journal des Débats şi Figaro)*; Paiano *(L'Illustration)*; Georges Steriadi *(Agenţa Română)*; Cavaler de Zotta *(Gazeta Bucovinei)*; A. Mureşeanu *(Gazeta Transilvaniei)*; Dr. Diaconovich *(Dreptatea)*; Septimiu Albini *(Tribuna)*; Gr. Ventura *(Timpul)*; Vintila Rosetti *(Românul)*; E. Galli *(L'Indépendance Roumaine)*; A. Kiriacescu *(Constituţionalul)*; I. Bacalbaşa *(Lupta)* şi P. Christodulo *(Ţara)*.

Cea mai frumoasă cordialitate a domnit în tot timpul banchetului.

Primul toast a fost ridicat de dl Al. Florescu în sănětatea representanţilor presei străine şi române cari au asistat la inaugurarea podului.

D. Grigore *Ventura*, ca cel mai în vêrstă dintrě diariştii români, a rostit o cuvêntare în care a relevat pe scurt însemnătatea lucrărei měreţe de care se poate mândri România întreagă, şi a arětat cum noi Românii am ştiut sě fim demni de misiunea pe care Europa ni-a dat-o la gurile Dunărei şi la ţěrmul Mărei-Negre. D-sa a salutat pe representanţii presei străine, bênd în sănětatea presei europene, purtătoare de lumină.

Toastul colaboratorului nostru a fost mereu acoperit de aplausele unanime ale asistenţei.

D. *Loria* a rěspuns în numele diariştilor străini, constatând libertatea presei care esistă la noi şi care, a dis d-sa, este cea mai mare dovadă de maturitate ce 'şi poate dá un popor. D-sa a conchis urând României de a urmă calea ei spre progres şi a ridicat un toast pentru presa română.

D. Vintilă *Rosetti* a mulţumit dlui Loria şi într'o improvisaţie fericită, a arětat cum acest banchet dovedeşte că diariştii din taberile cele mai opuse se pot stimá, întâlní şi înţelege în împrejurări în care nu poate fi cestiune de divisiuni politice.

Ca pildă, a dis d-sa, eu democratul convins, trimit astădi salutările mele cele mai cordiale d-nului Al. Lahovari, care prin mijlocirea şefului sěu de cabinet, d. Al. Florescu, a ştiut sě arate presei deferenţa ce i-se cuvine şi de care ea trebue sě se arate demnă.

Seria toasturilor fiind terminată, au urmat convorbiri din cele mai vii între diariştii presenţi, astfel că putem speră că banchetul va lăsă confraţilor nostri străini o amintire din cele mai plăcute.

Este oare nevoe de a mai adăugă, că partea culinară a banchetului a fost la înălţimea reputaţiunei europene a casei Capşa? („*Timpul*“.)

Străinătate.

Demonstraţiunea armenilor. (Constantinopol, 2 Octobre.) Rapoartele oficiale despre demonstraţiunea de eri din Constantinopol spun, că sunt deţinuţi toţi acei armeni, cari s'au opus poliţiei şi gendarmeriei. Deţinuţii vor fi pedepsiţi conform prescriselor legei. Pedepsele vor fi aduse la cunoştinţă publică.

(Londra, 2 Octobre.) O telegramă din Constantinopol a lui Daily News spune, că armenii demonstranţi de eri au mers la palatul ministrului de poliţie şi au puşcat în odăi pe ferestri aşa că ministrul a fost rănit. In Constantinopol domneşte grozavă agitaţiune. Prăvăliile sunt închise. — Partea europeană a oraşului e în linişte.

Zancov arestat. (Belgrad, 2 Octobre.) Călětori veniţi din Sofia povestesc, că *Zancov şi ginerele sěu Lucanov sunt arestaţi deja de alaltă-eri.* — Vestea are lipsă de confirmare.

Trecerea prinţului Boris la ortodoxie. (Sofia, 2 Octobre.) Prinţul Boris va fi botezat în religiunea ortodoxă (resp. va fi uns cu sfântul mir, căci botezul ca atare e tot acelaşi) în 26 a lunei curente. Acest act va fi enunciat şi în mesagiul de tron cu ocasiunea deschiderei sobraniei în 27 a curentei.

Soartea prisonerilor în Turcia. (Constantinopol, 1 Octobre.) In urma faimei, că armeanul Karekin, care omorîse înainte cu 14 dile pe Sinekerim efendi, e maltratat în temniţă, patriarchul a cercetat pe ministrul de justiţie Riza paşa şi l'a rugat sě-i permită a vedě pe Karekin. Ministrul a dat patriarchului asigurări, că prisoneriul e bine tractat, dar' i-a declarat, că din porunca sultanului nu este permis sě între nimenea la prisoneriu. Patriarchul s'a retras, declarând, că pentru urmări face responsabil pe guvernul turcesc.

Momiţi.

Timişoara, 1 Octobre n.

Referitoriu la cestiunea elevilor pedagogi din Arad, cari au părăsit preparandia *românească* de acolo şi au trecut la cea de stat *ungurească*, primim următoarea scrisoare:

Arad, 30 Septembre 1895.

Onorată Redacţiune!

La cele publicate în „Dreptatea“ nr. 204 despre tinerii cari au părasit institutul pedagogic român din *Arad* şi au trecut la cel de stat, *neştiind ce a fost causa celorlalţi*, grăbesc a vě rěspunde, că ce-i causa de am părăsit eu institutul.

In anul şcolar 1894—95 am cercetat cursul I şi în tot decursul anului nu am absentat nici o oară, n'am avut neplăceri nici cu un domn profesor sau alt cineva, şi aşa mě aşteptam, ca din purtarea morală sě capět cel puţin „bun“, dar' spre mirarea mea ce capět? „corespundětoare“. Am dar' sě multămesc dlui profesor de clasă Ioan Petroviciu.

Limba maghiară o pricep, dar' nu numai că o pricep, ci am şi rěspuns din ea aşa, că speram la „laudabil“, dar' dl profesor Dr. P. Piposiu, ca sě-mi facă o bucurie mai mare, îmi dă „bun“.

Din desemn şi caligrafiă mi-a dat domnul Valeriu Magdu „suficient“, cu toate că şi domnul profesor Ioan Petran s'a mirat când i-am spus, ba încă cei mai mult, fiind sěrac am făcut desemne altora, şi aceia au căpětat „bun“.

Acestea toate nu m'ar fi supěrat, dacă nu aveam eu un stipendiu de 40 fl. v. a. unde trebuiá sě arět testimoniul, cu toate că, eu cred, că nu-i aşa slab testimoniul meu, pentru-că am 2 laudabili, 11 buni şi 3 suficienţi, dar' un domn s'a şi sculat şi a dis că nu-i testimoniu.

Sě nu creadă Onorata Redacţiune, că doar' am fi nişte oameni fără caracter şi renegaţi — nu! nici odată, pre cum dice „*Gazeta Transilvaniei*“. Ca sě vě dovedesc, eată că încă astădi au mai venit 5.

Aceasta-i dreptatea ce se face în institutul pedagogic din Arad.

Cu stimă
Alecsandru Mureşan,
prep. curs. II.

La cele dise mai pe urmă ne subscriem şi noi.

Teodor Otlacan. *Iulian Pagubă*,
ped. de stat.

*

Am publicat întreagă scrisoarea aceasta, pentru-că dorim sě se facă deplină lumină în cestiune. E absolut de lipsă sě se declare direcţiunea institutului pedagogic român.

Şi până când se va face deplină lumină din ambele părti, noi trebue sě reprobăm cu toată tăria paşul ce acesti tineri au făcut părăsind institutul românesc şi trecênd la unul unguresc, care numai pe cale bună nu i va conduce.

Domnii acestia, dintrě cari unul cu emfasă subscrie deja „pedagog de *stat*“, umblă pe o cale greşită şi vor fi desaprobaţi de tot Românul. Ne mângâie, că dînşii se apěră de acusă, că ar fi renegaţi, se vede deci, că e vie în ei încă conştienţa de român, conştienţa de candidaţi învěţători ai poporului român, din a cărui sin au eşit. Sě-şi dee însě bine de seamă ce fac, căci paşii lor sunt suspecţi. Motivele ce le aduc dînşii nu sunt nici de cum suficiente!

Dacă cineva din purtarea morală în loc de „bună“ primeşte calcul de „corěspundětoare“, sau din limba maghiară în loc de „laudabil“ primeşte „*bun*“, eventual un „suficient“, aceasta nu-i motiv de a părăsí un institut. Chiar micimea acestor motive face înaintea noastră suspectă pornirea lor, şi bănuim, că numai *momiţi* de cine ştie ce promisiuni au făcut paşul acesta, care pentru viitoriul lor, pentru reputaţiunea lor de români cinstiţi poate sě devină fatal.

Atâta deocamdată.

Reuniune de Consum.

De la „*Reuniunea de consum associare în Blaşiu*“ primim următoriul apel, pe care 'l recomandăm deosebit atenţiunei publicului nostru. Eată apelul:

Stimate Domnule!

„Associaţiunea este unul din cei mai productivi factori ai civilisaţiunii şi progresului omenesc, şi au toată dreptatea cei cari afirmă, că secolul nostru de aceea arată resultate atât de admirabile în toate sferele activităţii omeneşti, căci este secolul associaţiunilor.

După numěrul associaţiunilor sale de toată plasa, se judecă astădi gradul de cultură al unui popor.

S'o spunem pe faţă, căci adevěrul este totdeauna mântuitoriu, că, cercând cu busola aceasta starea actuală a poporului nostru, ea ne presentă un resultat neplăcut, dar' care trebue sě ne fie cel mai puternic impuls spre a nu mai perde momentele de supremă importanţă, ci de a împrăştiă cu tărie ideia timpului, ideia associaţiunei, de a incorporá şi a o věrsá prin toate formele vieţii noastre sociale.

Numai ăst mod progresul nostru va luá repediciunea cu care ne vom puté asigurá bunăstarea dorită şi vom puté ajunge în curênd la ţinta propusă, numai aşa vom puté stá, preste puţin, alăturea cu popoarele înaintate şi luminate de astădi, spre a ne împărtăşí în emulaţiune nobilă pe câmpul progresului general.

Factorii de înaintarea unui popor însě, au între sine acea strînsă legătură, că numai în lucrare comună şi armonică sě producă deplin efect, ear' când unul sau altul se află în nelucrare, încordarea celorlalţi factori, rěmâne fără sau numai cu puţin resultat. Progresul este atunci unilateral, de aceea încet.

Esaminând starea lucrului la noi din acest punct de vedere, aflăm, că în privinţa culturii spirituale a poporului nostru de şi nu s'a făcut încă tot, fată cu numěroasele trebuinţe, s'a făcut totuşi ceva. Inceputul este bun şi promite resultate. Insě cu respect la interesele materiale ale poporului nostru nu s'a făcut încă absolut nimic, ce ar împăcá cât de puţin cerinţele timpului.

Progresul nostru în această direcţiune este staţionar, ceea ce în vieaţa popoarelor este identic cu regresul.

„Şi totuşi nu se poate negá, că adi, mai mult de cât ori şi când, de la bunăstarea materială a unui popor se condiţionează toată cultura, vieaţa şi posiţiunea lui.

Terenul economiei naţionale nu mai poate fi aşadară îndelung ignorat şi negles din parte-ne fără de a păcătuí contra celei dintâiu şi mai sfinte datorinţe a conservărei proprie.

Considerantele acestea ni-au fost motorul principal, când ne-am resolvat a împliní una din cele mai simţite trebuinţe în patria noastră şi a luá iniciativa înfiinţărei unui institut de credit şi de economii sub numele „Albina“.“

Cu aceste cuvinte s'au adresat întemeietorii celei dintâiu întruniri româneşti de natură economică înainte de asta cu 24 ani cătră publicul românesc, cu învitarea de a se grupá cu toţii, pentru a pune basă emancipărei noastre pe terenul creditului de bani. Şi „Albina“ s'a înfiinţat. Şi astădi o pleiadă de institute româneşti de bani se grupează în jurul „Albinei“ —, vestind emanciparea noastră de sub jugul capitalului străin.

Tot cu aceste cuvinte ne adresăm şí noi cătră publicul nostru românesc, învitându-l sě se grupeze în jurul „Reuniunei de Consum asociare în Blaş“, pentru-ca sě punem la rêndul nostru basă la emanciparea noastră pe terenul comercial.

Ceea ce a fost „Albina“ pe terenul finaţiar, aceea dorim noi sě fie Reuniunea de Consum din Blaş pe terenul comercial.

De fructele acestei întreprinderi se va bucurá poporul nostru şi următoarele generaţiuni ne vor binecuvêntá, pentru-că li-a lucrat calea spre bunăstare materială şi prin asta spre libertate.

Nu mai suntem începětori. Aḑi avem la spatele noastre trei ani de vieaţă. În acesti trei ani ne-am convins despre puterea de vieaţă a întreprinderii noastre. În anul decurs de gestiune am avut o vîndare de fl. 90.519·55 şi pe lângă câştigul enorm ce'l au cumpěrătorii în urma reducerii preţului de la toate mărfurile, am fost în posiţie de-a împărţí acţionarilor câte 50% după banii vêrsaţi, va sě ḑică o dividendă între actualele jurstări economice destul de frumoasă.

Dacă în butul succesului acestuia îmbucurătoriu al întreprinderii noastre ne luăm voie a învitá publicul nostru la subscriere de acţii, o facem numai singur din motivul, fiind-că reuniunea noastră are sě mulţămească cerinţele unui cerc de vre-o 40 chilometri pătraţi. Aproape treideci de neguţători sunt afiliaţi reuniunei. Toţi neguţătorii acestia sunt români mărgineni. Însě cu un capital de 10.000 fl. nu este posibil a mulţămí atâtea lipse.

Învităm deci on. nostru public la subscripţie. După statute numěrul acţiilor nu este mărginit. Cu cât vor fi mai multe acţii, cu atât desvoltarea reuniunei va fí mai îmbucurătoare.

Valoarea nominală a unei acţiuni e 55 fl., din care sumă 5 fl. se trec la fondul de reservă.

Acţiile se pot plătí deodată, — şi asta e mai de dorit, — ori şí în rate lunare, plătind prima dată 15 fl., după aceea la fieştecare primă câte 10 fl. v. a. Pentru scopul acesta alăturăm neşte „Obligaţiuni“ în care domnii subscribenţi vor binevoí a însemná numěrul acţiilor ce le subscriu, precum şí suma banilor, ce o vor solví. Tot pentru uşurinţa domnilor subscribenţi alăturăm şi mandate postale pentru trimiterea banilor.

Blaşiu din şedinţa consiliului administrativ al Reuniunei de Consum, associare în Blaşiu, ţinută în 8 Maiu 1895.

Gavril Pop, preşedinte. Dr. I. Hossu, notariu. Adrian Furcă, conducětoriu specialist. G. Bărbat. Hodoşiu. Dr. A. Grama. Iosif Vancea. Dr. Aug. Bunea. Gregoriu Ordace. I. Negruţiu.

Cronică.

Timişoara, 3 Octobre n.

Prima cununie civilă. Eri la 4 oare d. a. am avut nenorocita ocasiune sě vedem prima căsătorie civilă în Timişoara. Actul s'a făcut într'o sală festivă a primăriei, care ceva înainte de 4 se umpluse de lume curioasă. Cei mai mulţi dintre privitori erau jidani, domni şi câteva dame. Sala spaţioasă, cu lungi mese verḑi, cu tablouri multe, aveá ea un aspect de solemnitate, dar' solemnitatea cea oficioasă, rece, care de sine nu te îndeamnă sě-ţi descoperi capul. Cât de altcum este solemnitatea şí în cea mai simplă (dar' curată) bisericuţă, cum simţi acolo o pătrundere la inimă, cum simţi în toate din giur sfinţenia care te face sě-ţi descoperi capul, sě-ţi pleci genunchiul şi sě-ţi ridici gândul la Dumneḑeu. Aici nimic din toate acestea. Afară de curiositate numai câte un zimbet ironic se vedeá pe feţele celor ce aşteptau.

Punct la 4 oare eşí dintr'o uşă laterală tinera părechiă, care însě, în ambe părţile, tare erá plecată în ḑilele sale. Mirele de 47, mireasa de 37. Mirele a mai fost căsătorit, dar' s'a despărţit de prima soţie. El erá îmbrăcat în negru, dar' nu în frac, ear' mireasa aveá o toaletă de stradă, vînet închis, pălărie de aceeaşi coloare cu decoraţie albă. La pept aveá un buchet de flori albe.

Inmediat după ce părechia a ajuns în faţa publicului a venit şi primariul oraşului, dl Telbisz, care îmbrăcat în atila neagră cu o largă eşarpă de tricolor maghiar peste pept a început c e r e m o n i a c i v i l ă. Primariul a ţinut mai întâiu o scurtă vorbire, ḑicênd cam următoarele:

„Intrând legea despre dreptul matrimonial în vigoare la 1 Octobre, Dvoastră aţi fost cei dintâiu, cari v'aţi insinuat a vě căsători după noua lege. Eu vě salut pentru acest pas şi mě ţin fericit, că pot „însumi *întreveni* la legătura aceasta conjugală.“

Dup'aceea provocându-se la lege, care cere declararea consensului împrumutat, a întrebat mai întâiu pe mire dacă vrea sě iee de soţie pe aceasta „damă cinstită“. Mirele rěspunde: *da*. A întrebat apoi pe mireasă, care asemenea a rěspuns cu un debil *da*. După acesti *da* primariul provocându-se la §-ul legei îi declară de *căsătoriţi*. Cu aceasta actul civil s'a încheiat şi nu mai erá nimic de făcut de cât, ca mirii sě subscrie procesul verbal luat în două esemplare, şi sě primiască gratulările prietinilor.

Toată ceremonia n'a durat mai mult de 3—4 minute.

Un lucru trebue sě observ. După-ce primariul i-a declarat de căsătoriţi, îndată a mai ḑis şí următoarele cuvinte: „În spiritul legii trebue sě vě fac atenţi, că prin aceasta datorinţelor religioase a DV. n'aţi făcut destul“. De fapt mirii s'au dus inmediat în sala festivă a şcoalei reale din loc, unde au fost cununaţi în toată forma de pastorul reformat, căci reformaţii n'au biserică în Timişoara.

Publicul s'a împrăştiat riḑênd şi întrebându-se: Da avut'am noi lipsă de aceasta?

Dr. Lucaciu absolvat de tot. În fine a ajuns şi părintele *Lucaciu* sě fie de tot liber, căci se ştie, că şí după agraţiare aveá un proces pendent pentru cunoscuta afacere cu protopretorul Schmidt. În prima instanţă părintele a fost absolvat, tabla regească l'a condamnat la 6 luni închisoare ordinară şi 200 fl. amendă. Causa a ajuns la Curie unde a fost pertractată la 1 Octobre. Curia l'a absolvat definitiv pe motivul că calumnie nu esistă, ear' vătěmarea de onoare nu se urmăreşte din oficiu. Felicităm pe părintele *Lucaciu*, că a scăpat odată de procese şi gratulăm şí harnicului sěu advocat Coriolan *Brediceanu* din Lugoşiu, care i-a fost apěrătoriu şí în causa aceasta. — În legătură cu aceasta aflăm, că părintele *Lucaciu* Sâmbătă va plecá din Pesta, unde a stat la o baie, la Roma, ca sě-şi vadă pe feciorul sěu *Epaminonda*, care studiază teologia, ca alumn al colegiului grec, numit al „stului Atanasiu“.

„Pocăiţii“. Primim următoarele: „În „Dreptatea“ Nr. 203 se află reprodusă după „Bud. Hirlap“ o notiţă, că credincioşii Bisericii rom. gr. or. de aici, ar trece cu droaia la legea pocăită.

Deoarece nu e aşa, vreau sě ve scriu adevěrul.

Drept, că spre nenorocire avem şí aici un nazarean, aşa numit pocăit primejdios; dar' acesta nu s'a crescut la noi, ci într'o comună, vecină. Îşi frămêntă capul cu apostolia nouă... dar' nimenea nu 'l ascultă.

Din atâta stă trecerea cu droaia.

Fie ḑis spre laudă, — credincioşii de aici au ţinut şi ţin tare la legea străbună.

Dacă dar' se născocesc minciuni, aşa se vede, că se fac cu scop, sau ca sě ne negrească şi slăbească pre noi preoţii în lupta angagiată, sau numai ca sě se surprindă publicul mare cu bârfeli, cari convin preste měsură în timpul de astăḑi. — Chitighaz, 1 Octobre n. 1895. *Iosif Ioan Ardelean*, paroch român gr. or.

„Mesagerul Naţional.“ Un nou luptătoriu s'a înrolat în garda presei, care luptă pentru libertatea poporului nostru. Este „*Mesagerul Naţional*“ din care ni-a venit chiar acum primul numěr. „*Mesagerul Naţional*“ apare odată pe sěptěmână sub direcţiunea domnului *Roberto Fava*, cunoscutul italian filoromân, care mai mult de cât ori-şi-care neromân a luptat cu peana pentru causa noastră sfântă.

Numele dlui *Roberto Fava*, care e şi proprietariul „*Mesagerului Naţional*“, ne este destulă garanţă pentru direcţiunea şi soliditatea acestei foi.

Programul foii se spune detaiat într'un lung articol, pe care l'am reproduce întreg, dacă spaţiul restrîns al ḑiariului nostru ni-ar permite. Recomandăm însě cetitorilor nostri, cari vreau sě cunoască starea cestiunei naţionale în România şi străinătate, ca sě-şi procure aceasta foaie. (Redacţia şi administraţia se află în Bucureşti, strada armenească 35.)

Pe scurt programul „*Mesagerului Naţional*“ este a luptă pentru causa Românilor afară de regatul român, pentru causa noastră, a celor din Bucovina, Besarabia şi Macedonia. A arětá stadiul luptei, a indicá calea, ce ar fí de urmat. Ca specialitate a „*Mesagerului Naţional*“ este rubrica: „Presa străină despre cestiunea naţională“. Aici vom găsí totul ce se va scrie în străinătate despre noi.

La alt loc reproducem un întreg articol („Liberarea Martirilor“) din „Mesagerul Naţional“. Din el se poate vedě modul de gândire şi tonul ce domineazǎ în redacţia noului coleg de luptă. Cetind întreg numěrul prim nouă ne lasă impresiunea de obiectiv, cinstit, calm şi energic totodată. Ceea-ce ne place e, că lipsesc personalităţile şi tonul frivol, uşuratic şi de jos, care aşa de des îl întâlnim în presa de peste Carpaţi şi cu care noi nu ne putem nici de cum împrietiní. Se'nţelege, unde dl Roberto *Fava* e director şi proprietariu, nici nu poate fí altcum. De aceea noi urăm „Mesagerului Naţional“ vieaţă îndelungată, curată şi bogată în succese. Fie, ca toţi numerii sě ne facă impresiune tot aşa de bună ca cel dintâiu.

Prima căsătoria civilă. În Pesta cea dintâiu părechie care s'a cununat civiliter a fost jidovească. După actul civil inmediat s'au dus în sinagogă şi s'au cununat în regulă.

În Buda prima căsătoria civilă va fi micstă (mireasă jidană şi mire creştin.)

În Seghedin primii cununaţi civiliter au fost Pálfi Rozin şi Braunfeld Zsigmond (pare că ambii sunt coşeri).

În Agria primii vor fi Velvart Benő şi Singer Luisa (par'că şi ăştia-s coşeri).

Societatea de lectură a studenţilor gimnasiali din Năsĕud în şedinţa ddto 19 Septembre a. c. s'a constituit pro 1895/96 în modul următoriu: Conducětoriul societăţei: prof. Gregoriu *Pletos;* preşedinte: Ieronim *Bal*, stud. cl. VIII; vice-preşedinte: Leontin *Drăgan*, stud. cl. VII; secretariu I: Vasiliu *Suciu*, stud. cl. VIII; secretariu II: Nicolae *Şandru*, stud. cl. VII; bibliotec.: Vasiliu *Moisil*, stud. cl. VIII; vice-bibl.: Vasiliu *Ghete*, stud. cl. VII; cassariu: Octavian *Pavelea*, stud. cl. VIII; controlor: Stefan *Scridon*, stud. cl. VII; membrii în comisiunea literară: Artemiu *Mureşan*, stud. cl. VIII, Emanuil *Mocean*, stud. cl. VII şi Emiliu *Cojan*, stud. cl. VII.

Stare de asediu ridicată. În cercurile parlamentare circulează vestea, că în Dumineca procsimă se va publicá sistarea stării de asediu din Praga.

Cel mai nou roman al lui Marc Twain. Un ḑiariu american recercase mai în ḑilele trecute pe renumitul romanceriu *Marc Twain* sě scrie un roman pentru foişoară. Romanceriul, care — după cum se vede — e şi bun humorist, a trimis ḑiariului cu pricina următoriul roman:

Reginald (cu pasiune): — ? —.
Emmi (cu sfieală): — !! —.
Amêndoi (cu delicioasă uitare de sine): **** ! *** !!! *** !!
Uşa se deschide.
Intră tatăl Emiliei.
Îl cuprinde grozavă furie.
—!— . — — — — !!!!— — — — — —!!!!.

Românii din Câmpulung. (Bucovina) înţenţionează a întemeiá o bancă română. Preparativele s'au făcut deja şi în puţine sěptěmâni vom fi aşa de feriçiţi a putě anunţă funcţionarea noului institut de credit. A fost timpul supre̦m de-a găsí la Câmpulung pentru capitalul românesc o fructificare, care sě contribuie la emanciparea noastră de sub tutela economică a străinilor. Am dorí însě, ca viitoarea bancă de la Câmpulung sě se ramifice în satele districtului alimentând acolo filiale întocmite după sistemul Raiffeisen. Satele noastre muntene posed acum destulă inteligenţă pentru ca institutele aceste sě se poată aclimatisá — scrie „Gaz. Buc.“ —

Carantină contra cholerei. Supremul consiliu sanitar din Athena a dispus carantină de 5 ḑile pentru călětorii cari vin din Constantinopol şi de pe malurile dinspre Asia ale Mărei-negre. Călětorii ce vin din Constantinopol confirmă ştirea, că epidemia cholerei grassează binişor pe acolo şi că în suburbiul Galata mor de choleră cam 10—12 oameni pe fie-care ḑiuă.

D. A. C. Nyholm, profesor de fortificaţii la şcoala de rězboiu din Kopenhaga, scrie „Timpul“, a sosit de câte-va ḑile în capitală pentru a cercetá stabilimentele noastre militare şi mai ales poligonul şi lucrările de geniu executate la noi.

Literatură, artă şi ştiinţă.

Familia, foaie literară beletristică socială, ese în fie-care Duminecă sub direcţiunea lui Iosif Vulcan la Oradea-mare. Numěrul 38 al anului XXXI. are următoriul sumariu: Dimitrie Cichindeal (date noue, vieaţa şi activitatea lui), de Iosif Vulcan. — Dor de pace (poesie), de Petru Conda. — Rěspuns la cele-ce spun duşmanii femeilor XV., de Elena Voronca. — Lacrămi (poesie), de Radu D. Rosetti. — Frumoasa satului, schiţă de Irving. — S a l o n: Băile de la St.-Giorgiu, de Iosif Roman. — Literatură şi Arte — Teatru şi Musică. — Biserică şi şcoală. — Ce e nou? — Călindariul sěptěmânei. — I l u s t r a ţ i u n i: Paul Iorgovici. — Pe punte.

A apărut: **„Metodica“** şcoalei poporale pentru elevii institutelor pedagogice de Dr. Petru P i p o ş, profesor. Ediţia a doua amplificată. Arad, 1895. Editura autorului.

Invitare la abonament.

Cu *1 Septembre st. v.* se începe nou abonament lunar, la care invitâm publicul românesc.

Prețul de abonament la diariul »*Dreptatea*« **s'a redus de la 12 la 10 fl. pe an.**

Manținênd ținuta noastră cea vechiă, calmă, solidă și objectivă întru toate, susținênd toate legăturile noastre ca și până acum vom dá în mâna cetitorilor nu numai diariul celor mai proaspete informațiuni, ci și cel mai eftin, cel mai ușor de abonat.

Cât despre timpul apariției, »Dreptatea« apare în fie-care di de lucru la amiadi.

Prețurile de abonament:

Pentru monarchiă:

Abonamentul anual costă	fl. 10·—
„ semestral	„ 5·—
„ treilunar	„ 2·50
„ lunar	„ 0·85

Pentru România și străinătate:

Abonamentul anual costă . . .	Frci 37·—
„ semestral	„ 18·50

Abonații vechi sunt rugați a se provocá la numĕrul sub care au primit până acum foaia, ori sĕ lipească adresa pe cuponul mandatului.

Abonenții noi sunt rugați a scrie adresa corect și legibil.

Abonamentele se fac mai cu înlesnire prin m a n d a t e p o s t a l e. Domnii abonați sunt rugați a însemná pe cuponul mandatului timpul pentru care trimit abonamentul.

Amintim și la acest loc, că diariul nostru se va trimite numai acelor abonați, cari au s o l v i t î n a i n t e abonamentul și numai pe acel timp pe care au solvit.

Abonamentele se trimit la adresa administrațiunei diariului „Dreptatea“ în T i m i ș o a r a, (Temesvár, Zápolyagasse,) Nr. 41.

Redacțiunea și Administrațiunea diariului „Dreptatea“.

Bursa de Budapesta din 1 Octombre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „ . . .		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hârtiă, Mai-Oct. . .	4 2/10	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	4 2/10%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . .	4 2/10%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . .	4 2/10%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraș. Budapesta 1890	4½%	100.15

Sorțuri private.

Imprumutul oraș. Viena din 1874, 100 . . .	174.50
Sorțuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorțuri reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roșie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligațiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roșie italian. 25 lire . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roșie austr. 10	19.—
Sorți Pálffy 40	59.20

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acții Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . . .	435.75
„ „ „ pe acții Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ și comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu . . .	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. și industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt și zarafiă ung. 400 K. . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu . . .	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani . . .		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani . . .		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani . . .		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½% . . .		100.50
„ I. de credit din Timișoara 5% . .		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½% . .		99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sĕrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeș-Bega	5%	140.—

Monede.

Galbenul ces. și reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.92
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.93
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. și ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu . .	—.—

Prețurile bucatelor din piața Timișoarei.

De la 1 Octombre 1895.

După notările societății „Lloyd“ din Timișoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil. per 100 chil.	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil. per 100 chil.	5.90—5.95
Sĕcară, greutatea cualit. per 100 chil.	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit. per 100 chil.	6.00—6.10
Ovĕs, venturat per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou per 100 chil.	5.70—5.75

Têrgul de producte pe termin.

Grâu Sept.-Oct. . . în bani per 100 kgr.	6.69 și 6.71
Grâu la Mart.-Apr. „ „ „ „ „	7.05 și 7.06
Grâu Maiu-Iuniu . „ „ „ „ „	—.— și —.—
Sĕcară la Sept.-Oct. „ „ „ „ „	5.06 și 5.07
Porumb Maiu-Iuniu „ „ „ „ „	6.13 și 5.15
Porumb Iul.-Aug. . „ „ „ „ „	5.07 și 5.09
Porumb Aug.-Sept. „ „ „ „ „	5.08 și 5.10
Ovĕs la Sept.-Oct. „ „ „ „ „	5.87 și 5.89
Ovĕs la Mart.-April „ „ „ „ „	—.— și —.—
Rapiță Aug.-Sept. . „ „ „ „ „	9.45 și 9.50

Têrgul de producte diverse.

(Prețul per 100 kilograme.)

Specia	Cursu Bani	Cursu Marfa
Semênță de trifoiu luțernă ung. nouă .	52.—	56.—
Semênță de trifoiu roșiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiță	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sĕu sĕmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit.	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . .	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci.	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci,	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sĕrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sĕrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Prețurile de la 1 Octombre 1895.)

Specia	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până
Grâu Bănățan vechiu . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănățan „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănățan „ . .	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănățan „ . .	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „ . .	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „ . .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „ . .	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „ . .	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr. .	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutrețiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănățan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiță nouă	—	—.—	—.—	Bănățan		
Hirișcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

Bursa din Bucuresci 16 (28) Septembre 1895.

Efecte	Dobêndă	Scadența cupoanelor	Oferite cu bani gata
Împrumuturi de stat Române			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct.	101½
„ amortisabilă	5%	Apr.—Oct.	98
„ „ din 1892	5%	Ian. Iuliu	97¼
„ „ „ 1893	5%	Ian. Iuliu	97
„ „ 32½ mil.	4%	Ian. Iuliu	83¼
„ „ 50 mil. .	4%	Ian. Iuliu	84¾
„ „ 274 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
„ „ 45 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung . . .	5%	Ian. Iuliu	—
Obl. de Stat (conv. rur.) . .	6%	Maiu Noemb.	101
„ casei pens. a 300 lei .	10	Maiu Noemb.	278
Împrumuturi de orașe			
Obl. ale com. Bucureșci 1893	5%	Ian. Iuliu	90
„ „ „ „ 1884	5%	Maiu Noemb.	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	Maiu Noemb.	88
Împrumuturi de societăți			
Scris. func. rur.	5%	Ian. Iuliu	90½
„ „ urb. Bucureșci .	7%	Ian. Iuliu	—
„ „ „ „ . .	6%	Ian. Iuliu	101
„ „ „ „ . .	5%	Ian. Iuliu	85¼
„ „ „ Iași	5%	Ian. Iuliu	77¼
Obl. soc. de basalt	6%	Ian. Iuliu	—

Actiuni	Ultim divid.	Valoarea nominală	
Banca nat. a Rom.	86	500	1570
Soc. de asig. Dacia-Rom . .	35	200	130
„ „ „ Națională . .	36	200	375
„ „ „ Patria	—	100	395
„ rom. de construcțiuni .	15	200	105
„ de basalt	30	250	117
„ pentru fabr. hârtiei . .	—	100	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timișoara.